

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2020 року
М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«Планування та організація бізнесу у сфері охорони здоров'я»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань
зі спеціалізацією Організація і управління охороною здоров'я**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	2
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	2
	1.2. Лекції		3
	1.3. Семінарські (практичні) заняття	–	4
	1.4. Самостійна робота студентів	–	13
	1.5. Індивідуальні завдання	–	15
	1.6. Підсумковий контроль	–	16
2.	Схема нарахування балів	–	18
3.	Рекомендовані джерела	–	20

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.		СРС	Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Технологія організації підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	–	–	–	–	–	8	13	2	1	–	–	10
2.	Джерела фінансування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	–	–	–	–	–	8	13	2	1	–	–	10
3.	Особливості розвитку сучасного середовища бізнес-	–	–	–	–	–	8	13	2	1	–	–	10
4.	Оцінка вартості бізнесу та особливості оцінки різних видів майна	–	–	–	–	–	8	13	2	1	–	–	10
5.	Теоретико-методичні та прикладні аспекти бізнес-планування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	–	–	–	–	–	9	13	2	1	–	–	10
6.	Захист бізнесу та підприємницька таємниця у сфері охорони здоров'я.	–	–	–	–	–	9	13	2	1	–	–	10
7.	Управління фінансово-господарською діяльністю закладу охорони здоров'я	–	–	–	–	–	9	16	4	2	–	–	10
8.	Припинення діяльності суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я	–	–	–	–	–	9	13	2	1	–	–	10
9.	Етика та культура у підприємстві. Соціальна відповідальність бізнесу у сфері охорони здоров'я	–	–	–	–	–	8	13	2	1	–	–	10
	Курсова робота	–	–	–	–	–	45	45	–	–	–	–	45
	Всього годин:	–	–	–	–	–	165	165	20	10	–	–	135

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Технологія організації підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	2
1.1. 1.2. 1.3. 1.4.	1.1. Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва. 1.2. Основні способи входження у бізнес: організація нової фірми; через систему франчайзингових договірних відносин; придбання фірми, яка вже функціонує. Медичний франчайзинг. 1.3. Започаткування господарської діяльності з медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Особливості організації закладів охорони здоров'я різних форм власності. 1.4. Ліцензування діяльності з медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Порядок отримання ліцензії суб'єктами підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.	
2	Джерела фінансування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	2
2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5.	2.1. Підприємницький капітал: сутність і складові елементи. Схема й алгоритм розрахунків необхідного розміру підприємницького капіталу. 2.2. Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності. Кредитування підприємств різних форм власності. 2.3. Вартість залучених та запозичених коштів. Особливості забезпечення. 2.4. Лізинг обладнання як альтернатива кредиту. 2.5.	
3	Особливості розвитку сучасного бізнес-середовища	2
3.1. 3.2.	3.1. Особливості системи сучасного бізнес-середовища як передумови виникнення ризиків в системі управління підприємством. 3.2. Класифікація видів бізнес-середовища. Механізм взаємозв'язку	
4	Оцінка вартості бізнесу та особливості оцінки різних видів майна	2
4.1. 4.2. 4.3. 4.4. 4.5.	4.1. Вартість бізнесу: концепції природи вартості, предмет; мета й принципи оцінки. 4.2. Методи оцінки вартості, засновані на майновому підході (чистих активів, ліквідаційної вартості активів). 4.3. Методи оцінки вартості, що базуються на дохідному підході (капіталізація чистого прибутку, капіталізація дивідендів, дисконтування грошових потоків). 4.4. Методи оцінки вартості, що базуються на дохідному підході (капіталізація чистого прибутку, капіталізація дивідендів, дисконтування грошових потоків). 4.5. Методи оцінки вартості, засновані на порівняльному підході (порівняльний продаж, аналоги, галузеві коефіцієнти).	
5	Теоретико-методичні та прикладні аспекти бізнес-планування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я	2
5.1. 5.2. 5.3.	5.1. Бізнес-планування в загальній системі планування діяльності суб'єкта господарювання. 5.2. Методичні аспекти розробки головних структурних частин бізнес-плану. 5.3. Сутність та організація якісного та кількісного аналізу інвестиційного проекту з метою встановлення сумарного ступеню ризику.	

5.4.	Дисконтування як метод оцінки ступеня інвестиційного ризику.	
5.5.	Обґрунтування інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення процесу бізнес-планування. Автоматизація бізнес-планування.	
6	Захист бізнесу та підприємницька таємниця у сфері охорони здоров'я	2
6.1.	Внутрішні і зовнішні шахрайства. Економічне шпигунство.	
6.2.	Поняття та ознаки комерційної таємниці. Створення системи інформаційної безпеки установи, організації, підприємства.	
7	Управління фінансово-господарською діяльністю закладу охорони здоров'я	4
7.1.	Сутність понять витрати, поточні та капітальні витрати закладу охорони здоров'я, Класифікація поточних витрат закладу охорони здоров'я.	
7.2.	Доходи закладу охорони здоров'я в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів закладу охорони здоров'я	
7.3.	Методи розрахунку ціни на медичну послугу.	
7.4.	Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності закладу охорони здоров'я.	
7.5.	Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності закладу охорони здоров'я: операційної, інвестиційної та фінансової. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів закладу охорони здоров'я.	
7.6.	Поняття фінансово-майнового стану закладу охорони здоров'я, мета і завдання його дослідження.	
8	Припинення діяльності суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я	2
8.1.	Поняття припинення закладів охорони здоров'я та їх форми. Співвідношення понять «припинення діяльності», «ліквідація», «призупинення», «реорганізація».	
8.2.	Форми та порядок ліквідації закладу охорони здоров'я.	
8.3.	Особливості банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.	
9	Етика та культура у підприємстві. Соціальна відповідальність бізнесу у сфері охорони здоров'я	2
9.1.	Принципи, правила та норми ділової етики у сфері охорони здоров'я	
9.2.	Проблеми вирішення морально-етичних проблем у сфері охорони здоров'я.	
9.3.	Сутність та види відповідальності бізнесу у сфері охорони здоров'я.	
9.4.	Сутність та види відповідальності бізнесу у сфері охорони здоров'я.	
	Усього	20

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Технологія організації підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я Ліцензування та патентування підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я

Питання для усного опитування та дискусії

1. Організація підприємницької діяльності в охороні здоров'я. Нові підходи до управління діяльністю лікувально-профілактичних установ й організацій охорони здоров'я в умовах реформування.

2. Особливості організації закладів охорони здоров'я різних форм власності.

3. Ліцензування діяльності з медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Порядок отримання ліцензії суб'єктами підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.

4. Поняття патентування та види патентів. Порядок отримання патентів суб'єктами підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.

5. Основні способи входження у бізнес: організація нової фірми; через систему франчайзингових договірних відносин; придбання фірми, яка вже функціонує.

Тема 2. Джерела фінансування підприємницької діяльності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Підприємницький капітал: сутність і складові елементи. Схема й алгоритм розрахунків необхідного розміру підприємницького капіталу.

2. Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності.

3. Сутність і види механізмів залучення інвестицій у заклад охорони здоров'я.

4. Гранти як джерело фінансування проектів у сфері охорони здоров'я.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття. Презентація підготовлених завдань.

Тести. Дайте відповідь на тестові питання.

1. Сучасна форма організації франшизного бізнесу, при якій франшизоотримувач оперує не окремим підприємством, а мережею франшизних підприємств із використанням найманих менеджерів:

а) конверсійний франчайзинг;

б) діловий франчайзинг;

в) товарний франчайзинг;

г) кооперативний франчайзинг.

....

10. Суб'єкт підприємницької діяльності, що одержує в користування об'єкти лізингу за договором лізингу – це?

а) лізингоотримувач;

б) лізингодавець;

в) посередник;

г) брокер.

Завдання 1. Скласти алгоритм відкриття приватної медичної практики. Студент на власний розсуд обирає організаційно-правову форму (у вигляді ТОВ, ПП, лікаря-ФОП) та спеціалізацію (первинну та/ або спеціалізована медична допомогу тощо). Результати представити у вигляді таблиці.

Таблиця 1. Алгоритм відкриття приватної медичної практики

Етап	Основні організаційні процедури	Пакет документів	Дозвільний орган державної влади

Завдання 2. Проаналізувати перелік здобувачів ліцензій, за заявами яких прийнято рішення про відмову в отриманні ліцензій на провадження господарської діяльності з медичної практики (<https://moz.gov.ua/prijnjati-rishennja>). Узагальнити результати у таблиці 2. Зробити висновки щодо найтипівіших підставах у відмові.

Таблиця 2 Аналіз відмов в отриманні ліцензій на провадження господарської діяльності з медичної практики

Назва закладу	Тип закладу за формою власності	Невідповідність ліцензійним умовам	Інші підстави

Завдання 3. Розрахувати щомісячну плату за користування кредитом для купівлі УЗД-апарату вартістю 130475,00 грн. терміном на 8 міс. під 32% річних. Порівняти результати за різними методами нарахування відсотків (ануїтетна та класична):

Ануїтетна схема					Класична схема				
період, місяць	виплата відсотків	частина кредиту, яка повертається	загальна сума виплати	залишок заборгованості	період, місяць	виплата відсотків	частина кредиту, яка повертається	загальна сума виплати	залишок заборгованості
32%				130475,0	36%			.	130475,0
1					1				
2					2				
3					3				
4					4				
5					5				
6					6				
7					7				
8					8				
Всього:									

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : підприємницька ідея, бізнес, власна справа, підприємство, підприємництво, франчайзинг, франшиза, творчість, ризик, статутний фонд, підприємницький капітал, підприємницька ідея, статутний капітал, лізинг, франчайзинг.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- економічна сутність підприємницької діяльності;
- організаційні аспекти підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я;
- типова схема створення суб'єктів підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я;
- купівля діючого підприємства; продаж підприємства в ході здійснення процедур банкрутства підприємства-боржника;
- економічна й елементна структура підприємницького капіталу;
- статутний фонд як джерело формування власних засобів підприємця;
- основні способи фінансування бізнесу;
- основні джерела позикового фінансування;
- суть і види лізингу, його переваги і недоліки.

Семінарські заняття 2

Тема 3. Особливості розвитку сучасного бізнес-середовища

Питання для усного опитування та дискусії

1. Механізм взаємозв'язку факторів бізнес-середовища суб'єкта господарювання.
2. Підходи до оцінювання бізнес-середовища підприємства.
3. Бізнес середовище в Україні.

Тема 4. Оцінка вартості бізнесу та особливості оцінки різних видів майна

Питання для усного опитування та дискусії

1. Складові ринкової ціни підприємства. Принципи формування ринкової вартості.
2. Методи оцінки вартості, засновані на майновому підході (чистих активів, ліквідаційної вартості активів).
3. Методи оцінки вартості, що базуються на дохідному підході (капіталізація чистого прибутку, капіталізація дивідендів, дисконтування грошових потоків).

4. Методи оцінки вартості, засновані на порівняльному підході (порівняльний продаж, аналоги, галузеві коефіцієнти).

5. Особливості оцінки інтелектуальної власності. Методичні основи та порядок оцінки торгової марки, товарних знаків, брендів, патентів, авторських та майнових прав.

Аудиторна робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття. Презентація підготовлених завдань.

Тести. Дайте відповідь на тестові питання.

1. Основними чинниками, які формують мікросередовище фірми є:

- а) економічне становище країни;
- б) фінансово-виробничий потенціал підприємства;
- в) державна підтримка підприємництва;
- г) ринкова інфраструктура;
- д) кадровий потенціал підприємства.

...

10. Дохідний підхід визначення вартості підприємства передбачає використання:

- а) чистих активів, балансової вартості активів, скорегованої балансової вартості активів;
- б) ліквідаційної вартості, ринку капіталу, метод галузевих коефіцієнтів;
- в) методу угод;
- г) методу капіталізації і методу дисконтованих грошових потоків.

Завдання 1. Визначити найбільш суттєві фактори впливу бізнес-середовища на діяльність суб'єкта господарювання, обраного для дослідження. Результати представити у вигляді таблиць 1 та 2:

Таблиця 1. Підсумкова таблиця факторів макросередовища

№	Фактор	Напрямок впливу (позитивний/ негативний)	Характеристика	Реакція підприємства
1.	Економічні			
1.1.				
1.2.				
...				
Природно-кліматичні умови				
2.1.				
2.2.				
...				
3.	Політичні			
3.1.				
3.2.				
..				
4.	Науково-технічні			
4.1.				
4.2.				
..				
5	Соціокультурні			
5.1.				
5.2.				
...				

Аналогічним чином визначити вплив факторів мікросередовища (табл.2).

Таблиця 2. Підсумкова таблиця факторів макросередовища

№	Фактор	Напрямок впливу (позитивний/ негативний)	Характеристика	Реакція підприємства
1.	Конкуренти			
1.1.				
1.2.				
...				
	Споживачі			
2.1.				
2.2.				
...				
3.	Постачальники			
3.1.				
3.2.				
..				
4.	Органи державної влади			
4.1.				
4.2.				
..				
5	Інші стейкхолдери			
5.1.				
5.2.				
...				

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: бізнес-середовище, мікросередовище, макросередовище, методи оцінки, інфраструктура, вартість капіталу, вартість підприємства; ринкова вартість; інвестиційна вартість; ліквідаційна вартість, ринкова кон'юнктура, майбутні вигоди від володіння оцінюваним бізнесом, витрати на створення аналогічних підприємств, ризик отримання доходів, ліквідність бізнесу, грошовий потік.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- поняття та класифікація бізнес-середовища;
- характеристика зовнішніх і внутрішніх чинників формування підприємницького середовища;
- методи стратегічного аналізу бізнес-середовища підприємства;
- сучасне підприємницьке середовище в Україні.
- необхідність, завдання і принципи експертної оцінки вартості підприємства;
- підходи та методи оцінки вартості компанії;
- сутність вартості грошей у часі;
- фактори, що впливають на вартість майна та бізнесу;
- сфера застосування різних методів оцінки вартості підприємства, їх переваги та недоліки.

Семінарське заняття 3

Тема 5. Теоретико-методичні та прикладні аспекти бізнес-планування підприємницької діяльності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Процедурні аспекти підготовчої, початкової та основної стадій розробки і презентації бізнес-плану.

2. Характеристика основних розділів та процедур складання бізнес-плану.
3. Методи кількісної оцінки ризику. Експертні оцінки виміру ризику.
4. Методи обробки експертної інформації: статистичні методи, алгебраїчні методи й т.п. Оцінка погодженості думок експертів. Коефіцієнт конкордації.
5. Фінансове обґрунтування інвестиційного проекту у бізнес-плані. Методика оцінка ефективності інвестиційного проекту.
6. Обґрунтування інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення процесу бізнес-планування.

Тема 6. Захист бізнесу та підприємницька таємниця у сфері охорони здоров'я

Питання для усного опитування та дискусії

1. Внутрішні та зовнішні забезпечення безпеки бізнесу.
2. Недобросовісна конкуренція та методи викрадення таємниць у сфері охорони здоров'я.
3. Створення системи інформаційної безпеки установи, організації, підприємства у сфері охорони здоров'я.
4. Поняття та основні функціональні складові економічної безпеки підприємства.

Аудиторна робота

Виконання студентами тестових та практичних завдань з питань теми заняття. Презентація підготовлених завдань.

Тести. Дайте відповідь на тестові питання.

1. Проект можна прийняти до реалізації, якщо:

- а) внутрішня ставка доходу більше вартості капіталу;
- б) внутрішня ставка доходу менше вартості капіталу;
- в) внутрішня ставка доходу дорівнює вартості капіталу.

...

10. Час за який відшкодовуються початкові інвестиції в проект — це:

- а) цикл обороту коштів;
- б) оборотність грошей;
- в) період окупності.

Задача 1. Розрахувати ефективність впровадження інвестиційного проекту методом чистої теперішньої (дисконтної) вартості, визначити період окупності проекту. При розрахунках прийняти дисконтну ставку на рівні 20%. Вихідні дані:

Розподіл інвестицій та очікуваних економічних вигід за інвестиційними проектами (тис.грн.)

Показники	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік	6 рік	7 рік
Інвестиції (1 проект)	700	400	100	100	-	-	-
Інвестиції (2 проект)	400	300	200	100	100	100	-
Грошові потоки (1 проект)	850	450	300	350	300	250	200
Грошові потоки (2 проект)	450	450	350	350	300	300	250

Завдання 2. Здійснити розрахунок необхідного для реалізації обраного підприємницького проекту персоналу, а також витрат на його утримання. Обґрунтуйте розмір встановленого окладу з посиланням на нормативно-правові акти, статистичні дані тощо.

Планування потреби у персоналі та розрахунок фонду оплати праці

Посада	Оклад, грн.	Чисельність, осіб	Місячний фонд, грн.	Річний фонд, тис.грн.	Нарахування ЄСВ (на річний фонд оплати праці), тис.грн.
Головний лікар					
...					
...					
Всього			-		

Завдання 3. Складіть календарний план-графіка основних етапів робіт, необхідних для підготовки реалізації обраного проекту (на матеріалах курсової роботи). Результати оформити у вигляді діаграми Ганта:

Діаграма Ганта відкриття медичної практики

Зміст етапу	Відповідальний	Період реалізації, номер місяця з початку виконання робіт							Вартість етапу, грн.
		1	2	t	
1.									
2.									
....									
n									
Всього, тис.грн.									

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: загрози, шахрайство, безпека, небезпека, інформація, комерційна таємниця, інформаційна безпека, інтелектуальна власність, заходи захисту інформації, рейдерство, служба безпеки, економічна безпека, бізнес-план, бізнес-планування, функції бізнес-плану, бізнес-план проекту, цільовий бізнес-план, фінансовий план, організаційний план, маркетинговий план, виробничий план.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- внутрішні та зовнішні загрози, їх характеристики;
- шахрайство як найбільш поширена загроза на власність та діяльність суб'єктів господарювання;
- заходи захисту суб'єктів господарювання від зовнішніх і внутрішніх загроз;
- відповідальність за посягання на власність та імідж суб'єкта господарювання;
- мета системи безпеки підприємства і комплекс яких завдань щодо її досягнення;
- типова структура функціональних складових економічної безпеки підприємства;
- сутнісна характеристика бізнес-плану;
- бізнес-планування та його роль у стратегічному управлінні підприємством;
- цілі розробки бізнес-плану;
- формування інформаційного поля бізнес-плану;
- загальна методологія розробки бізнес-плану;
- структура бізнес-плану;
- логіка розробки бізнес-плану;
- вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

Семінарське заняття 4

Тема 7. Управління фінансово-господарською діяльністю закладу охорони здоров'я

Питання для усного опитування та дискусії

1. Доходи закладу охорони здоров'я в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів закладу охорони здоров'я.
2. Ціна і цінова політика закладу охорони здоров'я. Етапи та методи встановлення цін на продукцію закладу охорони здоров'я.
3. Класифікація витрат медичних установ. Визначення собівартості медичних послуг.
4. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності закладу охорони здоров'я. Сутність, функції та значення прибутку, механізм його утворення.
5. Методичні засади оцінки ефективності діяльності закладу охорони здоров'я.
6. Поняття фінансово-майнового стану закладу охорони здоров'я, мета і завдання його дослідження.

Аудиторна робота

Виконання студентами тестових та практичних завдань з питань теми заняття. Презентація підготовлених завдань.

Тести. Дайте відповідь на тестові питання.

1. Для оцінки ліквідності балансу підприємства необхідно зіставити активи і пасиви підприємства, що згруповані за такими ознаками:

- а) активи за ознакою оборотності, а пасиви – за джерелами формування;
- б) активи за ознакою ліквідності, а пасиви – за терміновістю зобов'язань;
- в) активи за ознакою оборотності, а пасиви – за вартістю залучення;
- г) активи за ознакою ліквідності, а пасиви – за вартістю залучення.

...

10. Величина чистого оборотного капіталу підприємства відображає:

- 1) майновий стан підприємства;
- 2) частину оборотних активів, що фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань;
- 3) ефективність використання оборотних активів підприємства;
- 4) швидкість обертання оборотних активів підприємства.

Завдання 1. Складіть калькуляцію собівартості та обґрунтування ціни медичної послуги, що надається у обраному для дослідження закладі охорони здоров'я. Результати представити у вигляді таблиці. Назвіть нормативно-правові документи, що регламентують питання ціноутворення у відповідній сфері.

Таблиця 1. Калькуляція надання

Стаття калькуляції	Грн.	У % до загальної суми витрат
1.....		
2.....		
3.....		
п.....		
Всього витрат		100
Цільовий прибуток		-
Ціна (тариф)		-

Завдання 2. Провести аналіз ліквідності балансу за абсолютними величинами. Результати представити у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2. Аналіз ліквідності балансу _____, тис. грн.

Актив	Код рядка	На поч. пер., грн.	На кін. пер., грн.	Пасив	Код рядка	На поч. пер., грн.	На кін. пер., грн.	Платіжний надлишок/недостача	
								На поч. пер., грн.	На кін. пер., грн.
Найбільш ліквідні активи (А1)				Негайні пасиви (П1)	1615-1660-1690				
Активи, що швидко реалізуються (А2)				Короткострокові пасиви (П2)	1600-1610				
Активи, що реалізуються повільно (А3)				Довгострокові пасиви (П3)	1500-1515				
Активи, що важко реалізуються (А4)				Постійні пасиви (П4)	1495, 1520, 1525, 1665, 1700				
Баланс				Баланс	1900				

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: витрати, загальні витрати, операційні витрати, постійні витрати, змінні витрати, прямі витрати, непрямі витрати, собівартість продукції, елементи витрат, статті витрат, кошторис витрат, калькуляція собівартості, методи калькулювання собівартості, управління витратами, планування витрат, фінансова діяльність, дохід, чистий дохід, операційна діяльність, операційний дохід, ціна, цінова політика, цінова стратегія, ефект, ефективність, економічна ефективність, показники ефективності, результати, інвестиційні та інноваційні проекти, валовий (балансовий) прибуток, операційний прибуток, прибуток від звичайної діяльності, рентабельність, ліквідність, платоспроможність, ефективність виробництва, фінансовий план, баланс підприємства, актив, пасив, фінансово-майновий стан підприємства, кредитоспроможність підприємства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- склад і класифікація витрат на виробництво та реалізацію продукції;
- показники собівартості продукції та порядок їх обчислення;
- виявлення резервів оптимізації поточних витрат підприємства;
- доходів підприємства, їх призначення, склад та джерела утворення;
- формування доходів від операційної діяльності підприємства; фактори, що впливають на доходи від операційної діяльності;
- резерви підвищення доходів;
- поняття та види цін, сутність цінової політики підприємства;
- основні складові аналізу фінансового стану підприємства;
- інтерпретація показників оцінки майнового стану підприємства;
- нормативне значення показників оцінки майнового стану підприємства;
- джерела інформації для розрахунку показників фінансової стійкості підприємства;
- порядок розрахунку показників ліквідності та платоспроможності, визначення їх відхилення від нормативного значення.

Семінарське заняття 5

Тема 8. Припинення діяльності суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття припинення юридичних осіб та їх форми.
2. Форми та порядок ліквідації підприємств. Черговість задоволення вимог кредиторів у разі припинення підприємницької діяльності. Захист прав кредитора при ліквідації юридичної особи.
3. Кримінальна та адміністративна відповідальність у сфері банкрутства.
4. Особливості банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.
5. Банкрутство фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності.

Тема 9. Етика та культура у підприємстві. Соціальна відповідальність бізнесу у сфері охорони здоров'я

Питання для усного опитування та дискусії

1. Соціальна відповідальність бізнесу у сфері охорони здоров'я.
2. Проблеми вирішення морально-етичних проблем у сфері охорони здоров'я.
3. Принципи, правила та норми ділової етики у сфері охорони здоров'я.
4. Сутність та види відповідальності підприємців у сфері охорони здоров'я. Адміністративні порушення при провадженні медичної практики.
5. Кримінальна порушення при провадженні медичної практики.

Аудиторна робота

Виконання студентами тестових та практичних завдань з питань теми заняття. Презентація підготовлених завдань.

Виконання студентами розрахункових завдань з питань теми заняття.

Тести. Дайте відповідь на тестові питання.

1. З якого моменту припиняється цивільна правоздатність юридичної особи?

- а) з дня винесення господарським судом рішення про банкрутство юридичної особи;
- б) з дня скасування державної реєстрації;
- в) з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про припинення юридичної особи;
- г) з дня анулювання ліцензії на здійснення підприємницької діяльності.

...

10. До етики взаємовідносин із конкурентами відносять:

- а) зменшення забрудненості продуктів;
- б) запобігання таємних угод на ринках;
- в) дотримання зобов'язань;
- г) недопущення маніпулювання інвестиціями.

Завдання 1. Після реалізації майна було отримано 3,2 млн. грн. Вимоги двох кредиторів, не забезпечені заставою, становлять 1 млн. грн. та 300 000 грн. Розрахувати, наскільки будуть задоволені дані вимоги, якщо вимоги, забезпечені заставою, становлять 1,6 млн. грн, заборгованість з оплати праці – 500 000 грн., податкової заборгованості – 640 000 грн., вимоги щодо здійснення внесків трудового колективу до статутного фонду – 3,4 млн. грн., витрати керуючого господарського суду, що пов'язані з утриманням і збереженням майнових активів банкрута – 70 000 грн., інші витрати з провадженням справи про банкрутство – 90 000 грн.

Завдання 2. Розробити проект Кодексу етичної поведінки працівників обраного для дослідження закладу охорони здоров'я.

Методичні рекомендації:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: арбітражний керуючий, банкрутство, банкрут, боржник, кредитор, ліквідатор, ліквідаційна маса розпорядження майном, мирова угода, санація (відновлення платоспроможності), ліквідація, культура та етика, корпоративна соціальна відповідальність, види відповідальності підприємців, культура та етика, корпоративна соціальна відповідальність, види відповідальності підприємців, вплив, маніпуляція, обман, коучинг та тренінг, соціальна відповідальність бізнесу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- економічний та юридичний аспекти банкрутства як суспільного явища;
- кримінальна та адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері банкрутства;
- правові наслідки визнання фізичної особи – підприємця банкрутом;
- методи діагностики ймовірності банкрутства;
- напрями фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання;
- співвідношення понять «припинення діяльності», «ліквідація», «призупинення», «реорганізація»;
- психологічні прийоми впливу на партнера;
- профілактика та запобігання конфліктів;
- формування етики підприємництва;
- поняття та значення корпоративної соціальної відповідальності;
- сутність та види відповідальності підприємців;
- організація й проведення ділових комунікативних заходів.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу у сфері охорони здоров'я, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички в галузі екологічного управління.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу у сфері охорони здоров'я» складається з двох окремих завдань: розрахункова робота та виконання індивідуальної роботи (підготовка тез доповіді). Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальну роботу самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та захист індивідуальної роботи.

Завдання 1. Використовуючи фінансову звітність обраного для дослідження закладу проаналізувати основні балансові показники, розрахувати та дослідити динаміку показників, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність, прибутковість (рентабельність) та ділову активність підприємства. Результати представити у вигляді таблиці 1 та 2. Зробити висновки.

Таблиця 1 Балансові показники _____

№ з/п	Показники	201_	201_	201_	Відхилення 201_ р. від 201_ р. (+/-)
1	Основні засоби				
2	Нематеріальні активи				
2	Незавершені капітальні інвестиції				
3	Запаси				
4	Поточна дебіторська заборгованість				
5	Грошові кошти та їх еквіваленти, у т.ч.				
5.1	Рахунки в казначействі				
5.2	Рахунки в банках				
6	Інші фінансові активи				
	Разом активів				
7	Внесений капітал				
8	Фінансовий результат				
9	Цільове фінансування				
10	Довгострокові зобов'язання				
11	Поточні зобов'язання, у т.ч.				
11.1	за платежами до бюджету				
11.2	за розрахунками за товари, роботи, послуги				
11.3	за одержаними авансами				
11.4	за розрахунками з оплати праці				
11.5	за розрахунками із соціального страхування				
	Разом пасивів				

Таблиця 2. Зведена таблиця фінансових показників _____*

№ з/п	Показник	Нормативне значення	На кінець року			Відхилення 201_ р. від 201_ р. (+/-)
			201_	201_	201_	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Аналіз майнового стану підприємства					
1.1.	Коефіцієнт зносу основних засобів	зменшення				
1.2.	Коефіцієнт оновлення основних засобів	збільшення				
1.3.	Коефіцієнт вибуття основних засобів	повинен бути менше, ніж коефіцієнт оновлення основних засобів				

1	2	3	4	5	6	7
2.	Аналіз ліквідності підприємства					
2.1.	Коефіцієнт покриття	>1				
2.2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 - 0,8				
2.3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0 збільшення				
2.4.	Чистий оборотний капітал, тис. грн.	>0 збільшення				
3.	Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства					
3.1.	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	>0,5				
3.2.	Коефіцієнт фінансування	<1 зменшення				
3.3.	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	>0,1				
3.4.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0 збільшення				
4.	Аналіз ділової активності підприємства					
4.1.	Коефіцієнт оборотності активів	збільшення				
4.2.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	збільшення				
4.3.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	збільшення				
4.4.	Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	зменшення				
4.5.	Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	зменшення				
4.6.	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	збільшення				
4.7.	Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	збільшення				
4.8.	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	збільшення				

*Примітка. Фактичний перелік показників може бути змінений, залежно від форми власності закладу.

Завдання 2. Підготуйте рукопис тез доповіді за результатами написання курсової роботи. Максимальний бал (20 балів) отримують роботи, оприлюднені у збірнику тез конференції / інтернет-конференції. Для оцінювання подається бібліографічний опис вже опублікованих тез з вказуванням URL доступу ¹.

Зверніть увагу: у мережі Інтернет можна знайти інформацію з анонсами щодо проведення наукових та науково-практичних конференцій, участь у яких є безкоштовною для студентів

1.5. Індивідуальні завдання

У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді курсової роботи. Теми курсових робіт а також методичні рекомендації щодо їх виконання визначаються в методичних рекомендаціях для виконання курсових робіт з навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу у сфері охорони здоров'я».

¹ Зразок: Арзянцева Д. А., Бондар Т. В. Стратегічні пріоритети ресурсозбереження на підприємствах сфери теплопостачання. *Новітні технології сучасного суспільства (НТСС-2017)* : науково-практична конференція (м. Чернігів, 1 грудня 2017 р.) : тези доповідей. Чернігів : ЧНТУ, 2017. С.121-124. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ywakP1o-W9by1i7UDj3mAPLXIKfNKSzP/view>

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва.
2. Поняття "підприємницька ідея", її зміст. Джерела формування нових ідей. Методи пошуку підприємницької ідеї.
3. Основні способи входження у бізнес: організація нової фірми; через систему франчайзингових договірних відносин; придбання фірми, яка вже функціонує.
4. Ліцензування діяльності з медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами. Порядок отримання ліцензії суб'єктами підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.
5. Поняття патентування та види патентів. Порядок отримання патентів суб'єктами підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.
6. Державний контроль за дотриманням умов і правил підприємницької діяльності з провадження медичної практики.
7. Акредитація як форма державного контролю за якістю подання медико-санітарної допомоги.
8. Підприємницький капітал: сутність і складові елементи.
9. Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності.
10. Вартість залучених та запозичених коштів.
11. Лізинг обладнання як альтернатива кредиту.
12. Сутність і види механізмів залучення інвестицій на підприємство.
13. Краудфандинг як сучасний інструмент фінансування розвитку підприємства.
14. Поняття та класифікація видів бізнес-середовища.
15. Підходи до оцінювання бізнес-середовища підприємства.
16. Методи оцінки вартості, засновані на майновому підході (чистих активів, ліквідаційної вартості активів).
17. Методи оцінки вартості, що базуються на дохідному підході (капіталізація чистого прибутку, капіталізація дивідендів, дисконтування грошових потоків).
18. Методи оцінки вартості, засновані на порівняльному підході (порівняльний продаж, аналоги, галузеві коефіцієнти).
19. Фактори, що впливають на вартість землі: економічні фактори, юридичні, адміністративні та політичні фактори, фізичні фактори, оточуюче середовище та характеристики місцеположення.
20. Бізнес-планування в загальній системі планування діяльності суб'єкта господарювання.
21. Методичні аспекти розробки головних структурних частин бізнес-плану - опису суб'єкта господарювання і його продукції (послуг), галузевих характеристик, результатів дослідження ринку, плану з маркетингу, виробничого, організаційного планів, оцінки ризиків, фінансового плану.
22. Методи обробки експертної інформації: статистичні методи, алгебраїчні методи й т.п. Оцінка погодженості думок експертів. Коефіцієнт конкордації.
23. Внутрішні і зовнішні шахрайства. Економічне шпигунство.
24. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Вартість інформації, що становить комерційну таємницю.
25. Поняття патентування та види патентів. Короткотерміновий патент. Вартість патентів по видах діяльності.
26. Поняття та підстави припинення юридичних осіб та їх форми. Співвідношення понять «припинення діяльності», «ліквідація», «призупинення», «реорганізація».
27. Особливості приєднання та злиття юридичних осіб. Методи консолідації капіталів об'єднаних підприємств.
28. Особливості поділу юридичної особи та виділу з юридичної особи. Особливості перетворення юридичної особи.
29. Припинення юридичної особи через процедуру банкрутства. Порядок визнання суб'єкта господарювання банкрутом.

30. Банкрутство та санація. Досудова санація. Фінансове оздоровлення підприємства-боржника.
31. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності (акціонерних товариств, сільськогосподарських підприємств, страхових організацій).
32. Банкрутство фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності.
33. Культура та етика в підприємництві. Принципи, правила та норми ділової етики.
34. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Крос-культурні відмінності в ділових відносинах.
35. Етапи та структура трансформації бізнесу.
36. Сутність та види відповідальності підприємців.
37. Перевірка дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом (виготовленням) ЛЗ, оптовою та роздрібною торгівлею.
38. Здійснення державного контролю за роботою суб'єктів господарювання щодо забезпечення якості лікарських засобів у процесі їх виготовлення в умовах аптек, оптової та роздрібною торгівлі.
39. Адміністративні порушення при провадженні медичної практики.
40. Кримінальна порушення при провадженні медичної практики.
41. Поняття припинення закладів охорони здоров'я та їх форми. Співвідношення понять «припинення діяльності», «ліквідація», «призупинення», «реорганізація».
42. Форми та порядок ліквідації закладу охорони здоров'я.
43. Особливості банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я.
44. Доходи закладу охорони здоров'я в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів закладу охорони здоров'я.
45. Класифікація витрат медичних установ. Визначення собівартості медичних послуг.
46. Ціна і цінова політика закладу охорони здоров'я. Етапи та методи встановлення цін на продукцію закладу охорони здоров'я.
47. Механізми державного регулювання цін і тарифів у сфері охорони здоров'я.
48. Поняття фінансово-майнового стану закладу охорони здоров'я, мета і завдання його дослідження. Основні елементи, що визначають фінансово-майновий стан підприємства.
49. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності закладу охорони здоров'я. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності закладу охорони здоров'я.
50. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки. Методичні засади оцінки ефективності діяльності закладу охорони здоров'я.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Бізнес-планування в загальній системі планування діяльності суб'єкта господарювання.
2. Поняття фінансово-майнового стану закладу охорони здоров'я, мета і завдання його дослідження.
3. Дайте відповідь на тестові питання.
 1. Сучасна форма організації франшизного бізнесу, при якій франшизоотримувач оперує не окремим підприємством, а мережею франшизних підприємств із використанням найманих менеджерів:
 - а) конверсійний франчайзинг;
 - б) діловий франчайзинг;
 - в) товарний франчайзинг;
 - г) кооперативний франчайзинг.
 2. Страхова сума у страхуванні прибутку обчислюється на основі:
 - а) бруто-прибутку;
 - б) нетто-прибутку;
 - в) бруто-доходу;
 - г) нетто-доходу.
 3. Санація це:
 - а) система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням та розпорядженням майном боржника;

- б) здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства;
- в) система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнання боржника банкрутом та його ліквідації;
- г) припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, визнаного господарським судом банкрутом.

4. Специфічні правила етикету – це:

- а) правила знайомств і відрекомендувань, вітань і прощань, використання титулів співрозмовників, вживання окремих слів тощо, які прийняті у суспільстві;
- б) прийняті тільки у діловому спілкуванні форми звернень і привітань, правила проведення бесід і переговорів, прощання після ділового спілкування;
- в) правила й ритуали поведінки людини у процесі виконання службових обов'язків.

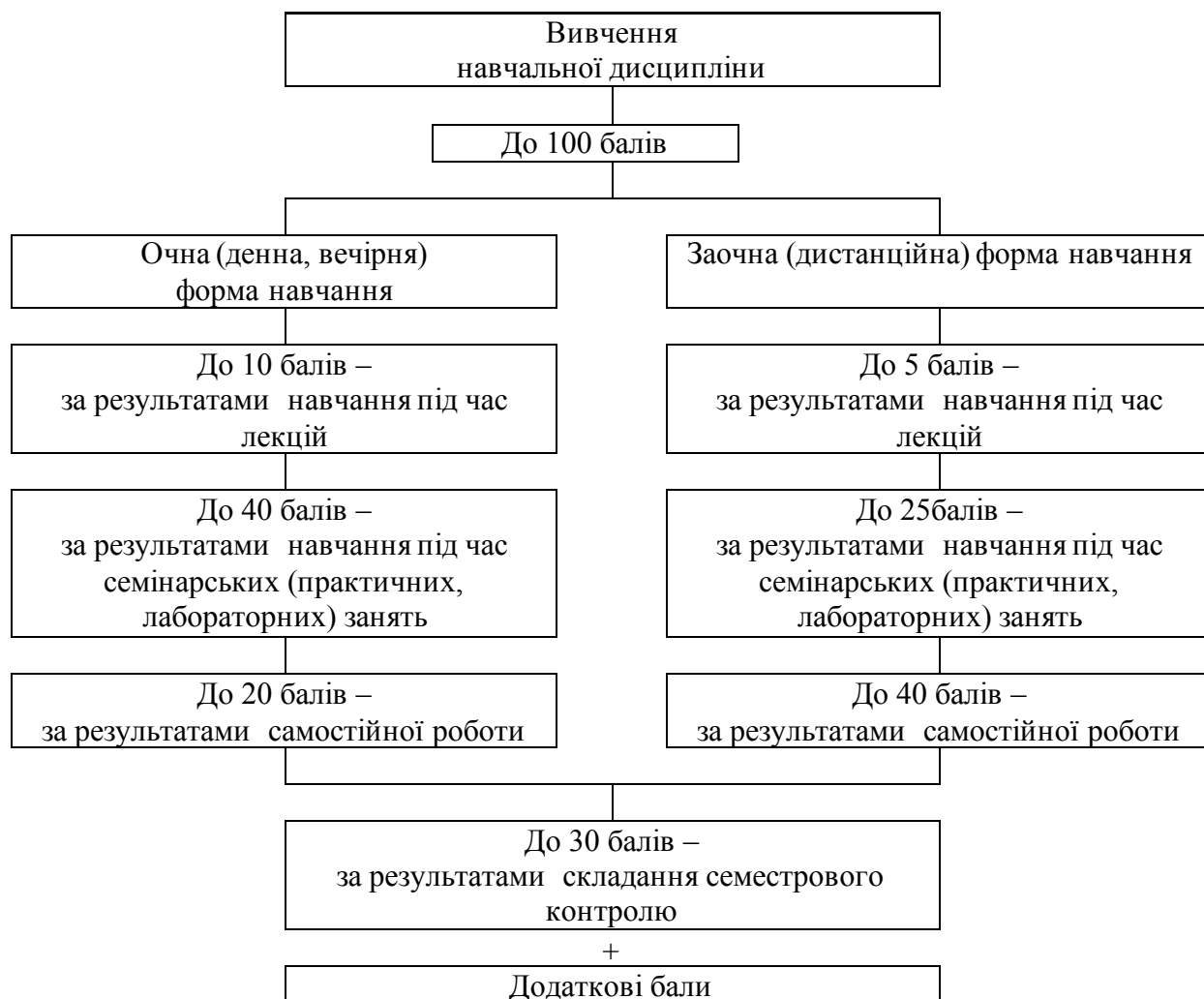
5. До недоліків ведення такого виду бізнесу як фізична особа – підприємець не належить:

- а) неврегульована законодавча база;
- б) підвищений рівень відповідальності;
- в) низький рівень зацікавленості для інвесторів;
- г) обмеження при роботі з готівковими розрахунками.

4.Розв'яжіть задачу. Визначити плату за факторинг за наступними даними: підприємство звернулось в банк з проханням викупити дебіторську заборгованість на суму – 125000 грн. Плата за кредит – 25 % річних. Середній термін обертання коштів в розрахунках з покупцем – 72 днів. Комісійна винагорода за факторингове обслуговування – 4 %.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Отже, студент може набрати під час лекцій з навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу» таку кількість балів:

Розподіл балів здобутих студентом під час лекцій

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	Заочна	10	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 5 семінарських занять за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

Розподіл балів за самостійну роботу

№ з/п	10 тем	Номер теми									Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Завдання 1 (розрахункова робота)	20									20
2.	Завдання 2 (публікація тез)	20									20
	Усього балів										40

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу», студент заочної форми навчання може максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, тестові завдання та розв'язок задачі екзаменаційного білета, наведено в таблиці.

Розподіл балів для семестрового контролю

Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни «Планування та організація бізнесу»

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань екзаменаційного білета				Разом балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання екзаменаційного білета	5,0	5,0	-	-	10,0
2.	Максимальна кількість балів за розв'язання задачі екзаменаційного білета	-	-	10,0	-	10,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	-	10,0	10
	Усього балів	5,0	5,0	10,0	10,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1-4

1. Вороненко Ю. В., Пашенко В. М. Бізнес-планування в охороні здоров'я : навчально-методичний посібник для керівників закладів охорони здоров'я за спеціальністю "Організація та управління охороною здоров'я ; за заг. ред. Ю.В. Вороненка. Київ : Генеза, 2016. 334 с.
2. Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. Економіка охорони здоров'я: навчальний посібник / Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. - Полтава, 2017. -114 с.
3. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. Одеса: ОНЕУ, 2014. 243 с.
4. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування : навчально-методичний посібник. Херсон : СТАР ЛТД, 2017, 224 с.
5. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 № 73. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.39798.0>.
6. Як організувати систему надання первинної медичної допомоги на місцевому рівні. Операційне керівництво / Баценко Д., Брагінський П., Бучма М. та ін. Міністерство охорони здоров'я України, Проект USAID «Реформа ВІЛ-послуг у дії», ТОВ «Агентство «Україна» К., 2018. 368 с.
7. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства оновлена версія URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3555-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf
8. Методичні рекомендації для приватно практикуючого лікаря. URL: http://healthreform.in.ua/wp-content/uploads/2019/09/manual-for-private-doctor_UA.pdf
9. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 28. // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF>
10. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір». Розпорядження Кабінету Міністрів від 31.10.2011 № 1164-р // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1164-2011-%D1%80>

Тема 5

1. Андрушків Б. М. Основи організації підприємницької діяльності або абетка підприємця: Навчальний посібник. / Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк, В. В. Гецько та ін. – Тернопіль: ТНТУ, 2010. – 300 с.
2. Бажал Ю.М. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Авт. кол.: Ю. М. Бажал, І. В. Бакушевич, У. Венесаар та ін. / За ред. Ю. М. Бажала. – К.: Пульсар, 2015. – 280 с.
3. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
4. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.
5. Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.
6. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів / В.А. Карпов. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.
7. Лаврів Л. А. Планування діяльності організації : навчальний посібник / Л.А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2013. – 320 с.
8. Михалюк Н. І. Планування діяльності підприємств: навч. посіб. / Н. І. Михалюк. – К. :

Ліра-К, 2015. – 620 с.

9. Янковець Т. М. Економіка і планування : навч. посіб. / Т. М. Янковець. – К. : КНУТД, 2015. – 244 с.

10. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К.: Ліра-К, 2014. – 408 с.

Тема 6

1. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія / Т.Г. Васильців – Львів: Арал, 2008. – 384с.

2. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.

3. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник / Б.М. Андрушків, Л.Я. Мальюта. –Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. – 180 с.

4. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / [Небава М. І., Міронова Ю.В.] – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с.

5. Економічна безпека : рек. покажч. літ. / уклад. А. А. Ястремська ; за ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 68 с.

6. Залуцький І. Р. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посібник / І. Р. Залуцький, В. М. Цимбалюк, С. Г. Шевченко ; ЛРІДУ НАДУ при Президентові України. - Львів : Новий Світ - 2000, 2009. - 320 с.

7. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства / Т.М. Іванюта, А.О. Заїчковський. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 256 с.

8. Королев М.И. Принципы организации системы защиты фирмы [Електронний ресурс] — URL : http://www.psj.ru/saver_magazines/detail.php?ID=12585.

9. Лазаренко М.П. Фінансова безпека підприємства та її управління / М.П.Лазаренко, К.В. Ніколаєнко [Електронний ресурс] — URL : http://www.rusnauka.com/1_KAND_2010/Economics/10_57970.doc.htm

10. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура: підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. – 508 с.

11. Пономаренко В. С. Концептуальні основи економічної безпеки : монографія / В. С. Пономаренко, С. В. Кавун. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 256 с.

12. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України № 222-VIII від 02.03.2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>

13. Пуцентейло П.Р. Основні аспекти формування ефективної системи економічної безпеки підприємства / П. Р. Пуцентейло, О. О. Гуменюк // Економічний дискурс. – 2017. – № 2. – С. 37–47.

14. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О. Шпак, О. В. Пирог. – К. : Ліра-К, 2015. – 288 с.

Тема 7

1. Батигіна О. М. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення / наук. ред. В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованова. - Київ : МОРІОН, 2014. - 335 с

2. Білінська М.М. Управління змінами сфери охорони здоров'я : навч.-метод. Матеріали / М.М.Білінська, Т.П.Авраменко. – К. : НАДУ, 2015. – 80 с.

3. Вороненко Ю. В., Пащенко В. М. Бізнес-планування в охороні здоров'я : навчально-методичний посібник для керівників закладів охорони здоров'я за спеціальністю "Організація та управління охороною здоров'я ; за заг. ред. Ю.В. Вороненка. Київ : Генеза, 2016. 334 с.

4. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я.Ф.Радиш; передм. та заг. ред. проф. М.М.Білінської, проф. Я.Ф.Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. – 396 с.

5. Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. Економіка охорони здоров'я: навчальний посібник / Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. – Полтава, 2017. –114 с.
6. Лозовська Л. І., Трофименко Г. С. Моделювання систем управління в галузі охорони здоров'я : монографія. Дніпропетровськ : Герда, 2015. 197с.
7. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства оновлена версія URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3555-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf
8. Методичні рекомендації для приватно практикуючого лікаря. URL: http://healthreform.in.ua/wp-content/uploads/2019/09/manual-for-private-doctor_UA.pdf
9. Наказ Міністерства фінансів України 14.07.2016 № 616 про «Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16>
10. Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара: Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16>
11. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
12. Радиш Я. Ф. Менеджмент в охороні здоров'я. Управління організаціями у сфері охорони здоров'я : конспекти лекцій для слухачів спеціальності 8.15010006 “Державне управління у сфері охорони здоров'я” галузі знань 1501 “Державне управління” / авт. кол. : Я. Ф. Радиш, Н. О. Васюк, Л. А. Мельник. – К. : НАДУ, 2015. – 92 с.

Тема 8

1. Вороненко Ю. В., Пашенко В. М. Бізнес-планування в охороні здоров'я : навчально-методичний посібник для керівників закладів охорони здоров'я за спеціальністю "Організація та управління охороною здоров'я ; за заг. ред. Ю.В. Вороненка. Київ : Генеза, 2016. 334 с.
2. Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. Економіка охорони здоров'я: навчальний посібник / Ждан В.М., Голованова І.А., Краснова О.І. - Полтава, 2017. -114 с.
3. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. Одеса: ОНЕУ, 2014. 243 с.
4. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
5. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування : навчально-методичний посібник. Херсон : СТАР ЛТД, 2017, 224 с.
6. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 № 73. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.39798.0>.
7. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства оновлена версія URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3555-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf
8. Методичні рекомендації для приватно практикуючого лікаря. URL: http://healthreform.in.ua/wp-content/uploads/2019/09/manual-for-private-doctor_UA.pdf
9. Управління фінансовою санацією підприємств у схемах і таблицях : навч. посіб / О.О.Терещенко, О.А.Островська, О.Б.Соколова. - К.: КНЕУ, 2014.- 217 с.
10. Складання плану санації: методичні рекомендації та практичні поради. URL:

https://zakon.help/files/article/7511/ABC_15_2013.pdf (у частині, що не суперечить Кодексу України з процедур банкрутства).

Тема 9

1. Берсуцький А.Я. Етика і культура бізнесу та психологія ділових відносин : [Електронний ресурс] / навчальний посібник для студентів економічних і управлінських спеціальностей / Антон Якович Берсуцький, Сергій Михайлович Жуков. – Донецьк : ДонУЕП, 2014. – 372 с.

2. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.

3. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О.Ф. Новікова, М.Є. Дейч, О.В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки промсті. – Донецьк, 2013. – 296 с.

4. Етика бізнесу: Конспект лекцій для підготовки фахівців галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»напряму 6.030601 «Менеджмент». – Укладач доц. Бондаренко С. М. – К. : КНУТД, 2010. – Режим доступу : <http://nebotan.info/downloadknutd.php?id=151>

5. Кодексу Етики Sanofi. URL: https://www.sanofi.ua/-/media/Project/One-Sanofi-Web/Websites/Europe/Sanofi-UA/uk/about-us/our-responsibility/Code-of-Ethics_2018.pdf

6. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура: підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. – 508 с.

7. Практики КСВ в Україні 2017 / Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». - К.: 2018. – 88 с.

8. Тягунова Н. М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитномодульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова, О.А. Спорш. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 118 с.

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Д. А. Арзянцева

_____ 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

___15 червня_____ 2020 року, протокол № 12.

Завідувач кафедри _____ В.П. Синчак

_____ 2020 року

Декан факультету управління та економіки _____ Т.В.Терещенко

_____ 2020 року

Погоджено методичною радою університету 18 червня 2020 року, протокол № 8.

Голова методичної ради _____ І.Б.Ковтун

_____ 2020 року

Обліковий обсяг – 1,4 ум.др.арк.